

บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาความสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างชุมชนแม่เลาตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ กับศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแฟน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และผลจากความสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแฟน

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ แนวคิดความสัมพันธ์ทางสังคม ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทของบุคคลทางสังคม แนวคิดสิ่งแวดล้อมศึกษา แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชน แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายและเครือข่ายสังคมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้กำหนดแนวทางการศึกษาค้นคว้าในภาคสนามเพื่อรวบรวมข้อเท็จจริงตามขอบเขตเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยมีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เนื้อหาการศึกษา ระเบียบวิธีวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาความสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างชุมชนแม่เลา หมู่ที่ 5 ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ กับ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแฟน ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ชุมชนแม่เลา ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ผู้วิจัยได้วิธีเลือกแบบเจาะจงโดยพิจารณาจากข้อมูลเบื้องต้นที่ได้รับจากศูนย์ศึกษาธรรมชาติเกี่ยวกับผู้ที่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของศูนย์ฯ และเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับศูนย์ฯ ตั้งแต่ปี 2537 ที่มีการก่อตั้งศูนย์ฯ โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

3.1.1 กลุ่มตัวอย่างของชุมชนบ้านแม่เลา

- 1) ผู้นำทางการ ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้นำที่มีความสัมพันธ์กับศูนย์ฯตั้งแต่เริ่มมีการก่อตั้งศูนย์ฯในปี 2537 และมีส่วนร่วมรับรู้และทำกิจกรรมกับศูนย์ฯเรื่อยมาจนกระทั่งปัจจุบัน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋หมู่ที่ 5 จำนวน 2 คน
- 2) ผู้นำที่ไม่เป็นทางการ ผู้วิจัยคัดเลือกผู้นำไม่เป็นทางการที่สามารถให้ข้อมูลได้โดยพิจารณาข้อมูลเบื้องต้นที่ได้จากศูนย์ฯ เพื่อคัดเลือกผู้นำไม่เป็นทางการที่

มีส่วนร่วมในกิจกรรมระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ฯอย่างสม่ำเสมอ ได้แก่ ประธานกลุ่มออมทรัพย์ กขคจ ประธานกลุ่มอาชีพ และมัคทายกวัดแม่เลา จำนวน 3 คน

- 3) เยาวชนในชุมชนแม่เลาที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชน และมีความสัมพันธ์กับศูนย์ศึกษารวมชาติ ผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวแทนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมกิจกรรมระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ฯและการพัฒนาโครงการด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน จำนวน 3 คน
- 4) ตัวแทนหน่วยงานในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ฯ ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาจากข้อมูลที่ได้จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างของศูนย์ฯ และได้คัดเลือกตัวแทนหน่วยงานที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างชุมชนกับศูนย์ฯ และมีการสร้างความสัมพันธ์กับศูนย์ฯ ตั้งแต่มีการก่อตั้งศูนย์ฯ โดยตัวแทนหน่วยงานในชุมชน ได้แก่ คณะครูโรงเรียนแม่เลาและเจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่เลา – แม่สะ จำนวน 4 คน

3.1.2 ประชากรของศูนย์ศึกษารวมชาติปางแฟน

- 1) ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษารวมชาติปางแฟน จำนวน 1 คน
- 2) คณะทำงานศูนย์ศึกษารวมชาติปางแฟน จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการฯ และผู้ประสานงานเยาวชนอาสาสมัครปางแฟน
- 3) สมาชิกในชุมชนที่ทำงานกับศูนย์ศึกษารวมชาติปางแฟน จำนวน 1 คน เป็นผู้ที่รับรู้การทำกิจกรรมทุกอย่างภายในศูนย์ฯเห็นการเปลี่ยนแปลงภายในศูนย์ฯและสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกชุมชนที่ร่วมกิจกรรมกับศูนย์ฯ

รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 17 คน (รายชื่อปรากฏในภาคผนวก ข)

3.2 เนื้อหาการศึกษา

เนื้อหาข้อมูลที่ศึกษารวบรวม เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา ระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ศึกษารวมชาติปางแฟนจะแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

3.2.1 ข้อมูลชุมชนแม่เฒ่า

- 1) ประวัติศาสตร์ชุมชน
- 2) ลักษณะทางภูมิศาสตร์
- 3) ประชากร และชาติพันธุ์
- 4) สภาพสังคม การศึกษา และสาธารณสุข
- 5) สภาพเศรษฐกิจ
- 6) ระบบการปกครองและบริหารจัดการ
- 7) วัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อ
- 8) ปัญหาภายในชุมชน
- 9) พัฒนาการกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนแม่เฒ่า

3.2.2 ข้อมูลศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแพน

- 1) ประวัติความเป็นมา
- 2) ลักษณะทางกายภาพ
- 3) การดำเนินงานและบริหารจัดการศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแพน
- 4) ภาวการณ์ร่วมมือ หน่วยงานหรือองค์กรสนับสนุน
- 5) พัฒนาการกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแพน

3.2.3 ข้อมูลความสัมพันธ์และผลจากความสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างชุมชนแม่เฒ่ากับศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแพน

- 1) พัฒนาการความสัมพันธ์ของกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างชุมชนแม่เฒ่ากับศูนย์ศึกษาธรรมชาติธรรมชาติปางแพน
- 2) ลักษณะกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างชุมชนแม่เฒ่ากับศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแพน
- 3) ความสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างชุมชนแม่เฒ่ากับศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแพน
- 4) ผลจากความสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างชุมชนแม่เฒ่ากับศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแพน

3.3 ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยดังต่อไปนี้

3.3.1 รูปแบบการวิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research)

มีวัตถุประสงค์ที่จะอธิบายความสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแฟนในประเด็นที่เกี่ยวกับพัฒนาการกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาของชุมชนแม่เลากับศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแฟน ความสัมพันธ์และผลจากความสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแฟน

3.3.2 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล ประกอบด้วย

- 1) ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากประชากรในการวิจัย
- 2) กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชากรของชุมชนแม่เลา และประชากรของศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแฟน (รายละเอียดในข้อ 3.1) โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เพื่อรวบรวมข้อมูลต่อไปนี้
 1. บริบทชุมชนแม่เลา และศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแฟน
 2. พัฒนาการกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาของชุมชนแม่เลาและศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแฟน
 3. พัฒนาการความสัมพันธ์ของกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแฟน
 4. ลักษณะกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแฟน
 5. ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแฟน
 6. ผลจากความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนแม่เลาและศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแฟน
- 2) ข้อมูลทุติยภูมิการศึกษาเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง โดยข้อมูลชุมชนรวบรวมจากองค์การบริหารส่วนตำบล เอกสารรายงานเกี่ยวกับหมู่บ้าน สำหรับข้อมูลศูนย์ศึกษาธรรมชาติรวบรวมจากแฟ้มรายงานข้อมูล และรูปภาพการจัดกิจกรรมของศูนย์ฯ เอกสารประกอบการจัดกิจกรรม สมุดบันทึกของศูนย์ฯ เว็บไซต์ของศูนย์ฯ สมุดบันทึกการทำกิจกรรมของผู้อำนวยการศูนย์ฯ และผู้อำนวยการค่าย ดังปรากฏรายละเอียดในบรรณานุกรม

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา สํารวจ และเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.4.1 กรอบการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เป็นหัวข้อหลักของข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการ เพื่อใช้กำหนดประเด็นคำถามในการสอบถาม สัมภาษณ์ โดยเป็นการพูดคุยในประเด็นที่สนใจ ศึกษาจากนั้นจึงมีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในข้อมูลที่น่าสนใจ และสำคัญต่อเนื้อหาของงานวิจัย ซึ่งหัวข้อหลักที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ คือ

- 1) บริบทชุมชน และศูนย์ศึกษาธรรมชาติ บริบทชุมชนได้แก่ ประวัติศาสตร์ชุมชน ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ประชากร และชาติพันธุ์ สภาพสังคม สภาพเศรษฐกิจ ระบบการปกครองและบริหารจัดการ วัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อ ปัญหาภายในชุมชน และพัฒนาการกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชน บริบทของศูนย์ศึกษาธรรมชาติได้แก่ ประวัติความเป็นมา ลักษณะทางกายภาพ การดำเนินงานและบริหารจัดการศูนย์ศึกษาธรรมชาติ กลุ่มเป้าหมายในกิจกรรมการทำงานของศูนย์ศึกษาธรรมชาติ ภาวคีความร่วมมือ หน่วยงาน/องค์กรสนับสนุน และพัฒนาการกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของศูนย์ศึกษาธรรมชาติ
- 2) ลักษณะกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแฟน ในการรวบรวมข้อมูลประเด็นนี้ ผู้วิจัยได้สอบถาม สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ฯ และศึกษาเอกสารการจัดกิจกรรม/โครงการ เพื่อศึกษาเนื้อหา และกระบวนการจัดกิจกรรมตามกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา
- 3) ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแฟน ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ฯ ผู้วิจัยได้ทำการสอบถาม สัมภาษณ์ และสังเกตแบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วมในการลักษณะการรับการให้ การแลกเปลี่ยน และการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ฯ ในช่วงเวลาต่างๆ
- 4) ผลจากความสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแฟน ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ และศึกษารายงานผลการทำกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาที่เกิดขึ้นระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ฯ โดยศึกษา

ข้อมูลที่แสดงผลลัพธ์โดยตรงและผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ศึกษารวมชาติปางแฟน

3.4.2 สมุดบันทึกสำหรับบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกต ประเด็นข้อคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ประชากรเป้าหมาย รวมทั้งบันทึกแนวความคิดและการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัยที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา

3.4.3 เครื่องบันทึกเสียงสำหรับบันทึกข้อมูลและคำพูดที่สำคัญเพื่อนำบทวนความเข้าในการวิเคราะห์ข้อมูลรวมทั้งใช้ประกอบผลการวิเคราะห์

3.4.4 แผ่นซีดีรอมสำหรับบันทึกเพิ่มข้อมูลและรูปภาพที่สำคัญจากเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อนำมาศึกษาและใช้ประกอบเนื้อหาในการวิจัย

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

3.5.1 การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) ผู้วิจัยใช้โครงสร้างหัวข้อหลักของข้อมูลที่ต้องการในการกำหนดประเด็นในการสนทนากับผู้ให้สัมภาษณ์

ในการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษารวมชาติ ผู้อำนวยการค่าย และผู้ประสานงานเยาวชนอาสาสมัครของศูนย์ฯ จะเป็นการพูดคุย แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น มีการจดบันทึกและบันทึกเสียงโดยได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูลเป็นอย่างดี ซึ่งในการสัมภาษณ์ครั้งแรกจะเป็นการสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับศูนย์ฯ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้ผู้วิจัยนำไปศึกษา และกลับมาสัมภาษณ์เจาะลึกในรายละเอียดของข้อมูลอีกครั้ง

ในการสัมภาษณ์ผู้นำ แกนนำชุมชน ผู้วิจัยได้ใช้ช่วงเวลาหลังจากการประชุมหมู่บ้านระหว่างผู้นำกับแกนนำชุมชน โดยนั่งพูดคุยกันเป็นกลุ่มจำนวน 4-5 คน เพื่อให้แต่ละคนร่วมกันลำดับเหตุการณ์และเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับศูนย์ฯ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้พูดคุยถึงข้อมูลทั่วไปของชุมชนที่ได้รับจากเอกสารต่างๆ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ เมื่อต้องการข้อมูลเชิงลึกจากผู้นำและแกนนำชุมชนบางคน ผู้วิจัยจะเดินทางไปหาผู้นำและแกนนำดังกล่าวที่บ้านหรือที่ทำการกลุ่มเพื่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

ในการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่เลา-แม่สะะ ผู้วิจัยได้สอบถามข้อมูลพื้นฐานจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ และมีการนัดหมายกับผู้ช่วยหัวหน้าเขตฯ เพื่อทำการสัมภาษณ์

แบบเจาะลึก โดยผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์จากหัวข้อหลักในโครงสร้างการสัมภาษณ์ รวมทั้งพิจารณาข้อมูลพื้นฐานที่ได้รับ ก่อนทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก สำหรับการสัมภาษณ์ครูและเยาวชนในโรงเรียนแม่เลา ผู้วิจัยได้เข้าไปพูดคุยกับครูและนักเรียนในช่วงพักกลางวันเพื่อไม่ให้รบกวนการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยจะเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเพื่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมและความถูกต้องของข้อมูล เนื่องจากผู้วิจัยได้รับข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเยาวชนและโรงเรียนแม่เลามาจากการสัมภาษณ์ประชากรของศูนย์ฯ

3.5.2 การสังเกตเหตุการณ์แบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วมและข้อมูลทางกายภาพ โดยผู้วิจัยมีส่วนร่วมสังเกตการเตรียมงานและการทำงานของเยาวชนอาสาสมัครศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแพน ที่ศูนย์ประสานงานในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และได้ร่วมเดินทางเข้าไปในชุมชนกับผู้อำนวยการศูนย์ฯ เพื่อสังเกตความสัมพันธ์ระหว่างผู้อำนวยการศูนย์ฯ กับชุมชนและสังเกตข้อมูลทางกายภาพของชุมชนและศูนย์ฯ ในด้านสภาพแวดล้อมชุมชนและการจัดสรรพื้นที่ภายในศูนย์ฯ

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเชื่อมโยงข้อมูลของชุมชนบ้านแม่เลา และข้อมูลศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแพน เพื่อหาความสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาที่เกิดขึ้นระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแพน โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.6.1 นำข้อมูลที่ได้จากรายงานกิจกรรม และการสัมภาษณ์เกี่ยวกับศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแพนมาจัดระบบ โดยให้ผู้อำนวยการศูนย์ฯ ร่วมตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล สำหรับข้อมูลชุมชนมีการตรวจสอบกับเอกสารจากองค์กร และหน่วยงานในชุมชน และรายงานที่เกี่ยวข้องกับชุมชนรวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลกับผู้นำ และแกนนำชุมชน

3.6.2 วิเคราะห์ข้อมูลบริบทชุมชนแม่เลา และศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแพน เพื่อให้เห็นสภาพทั่วไป และพัฒนาการกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนและศูนย์ฯ ที่ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างชุมชนกับศูนย์ฯ

3.6.3 วิเคราะห์ลักษณะกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาที่เกิดขึ้นระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแพน ซึ่งผู้วิจัยใช้แนวคิดของกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา ที่กล่าวถึงกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาว่ามีลักษณะในการสร้างความรู้ ความตระหนัก การพัฒนาเจตคติ การพัฒนาทักษะ และการสร้างการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม มีการวิเคราะห์เนื้อหา

และกระบวนการทำกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ฯ เพื่อเข้าใจลักษณะกิจกรรมที่เกิดขึ้น

3.6.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแฟน โดยการวิเคราะห์ลักษณะการรับภาระให้ การแลกเปลี่ยน และการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ฯ ซึ่งมีการแบ่งกลุ่มความสัมพันธ์ตามลักษณะกลุ่มประชากร คือความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำ/แกนนำชุมชนกับศูนย์ฯ เยาวชน/โรงเรียนกับศูนย์ฯ และหน่วยงานในชุมชนกับศูนย์ฯ เพื่อให้เห็นรูปแบบความสัมพันธ์ที่แตกต่างตามบทบาทหน้าที่ของกลุ่มประชากร

3.6.5 วิเคราะห์ผลจากความสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแฟน โดยทำการวิเคราะห์ผลลัพธ์โดยตรงและผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแฟน ซึ่งผลลัพธ์โดยตรงคือ ผลที่ทำให้เกิดความรู้ ความตระหนัก เจตคติที่ทำให้เกิดความเข้าใจต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาความสามารถ/ทักษะ และมีส่วนร่วมในการรักษาและแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ส่วนผลกระทบได้แก่ การเกิดกิจกรรมหรือเครือข่ายทางด้านสิ่งแวดล้อมภายหลังการมีความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนแม่เลากับศูนย์ศึกษาธรรมชาติปางแฟน